

Referát sociálnej pomoci Mestského úradu v Banskej Bystrici
Mgr. Karol Langstein

Vytváranie partnerstiev a
budovanie siete sociálnej pomoci

z pohľadu Mesta Banská Bystrica a
Mestského úradu v banskej Bystrici

Spolupráca a partnerstvá subjektov pôsobiacich v Krízovej intervencii

Štátna správa
MPSVaR SR
ÚPSVaR

Samosprávne orgány
VÚC a
miestna samospráva

spolupráca

partnerstvo

Neštátne subjekty,
občianske združenia,
akreditované subjekty,
Nadácie a pod.

Donori a
DOBROVOLNÍCI

Siete Krízovej intervencie v Meste Banská Bystrica

RODINA S DEŤMI

*Mesto BB
(poskytovateľ)*

1. Núdzové bývanie KOTVA IV
2. Dočasné bývanie KOTVA I. a II.
3. Režimové bývanie Internátna 12, BB

SAMOSTATNE ŽIJÚCICH PRODUKTÍVNY VEK

*ÚzS SČK BB
(zriaďovateľ)*

1. Nocľaháreň „Večierka“
2. Sociálno charitatívne centrum „Prístav“
3. Útulok „Nádej-Šanca“

SAMOSTATNE ŽIJÚCICH POSTPRODUKTÍVNY VEK

*Diecézna charita BB
(zriaďovateľ)*

1. Dom pre núdznych
2. DSS, Penzióny, Domovy dôchodcov, ZOS

MLADÍ DOSPELÍ PO
UKONČENÍ DeD a NRS
*RSP MsÚ BB
(poskytovateľ)*

1. Tymián I Dočasné bývanie pre mladých dospelých
2. Tymián II – Centrum bývania s podporou

BYTOVÁ POLITIKA

1. Byty nižšieho štandardu
2. Byty stavané za podpory ŠFRB
3. Nájomné byty

V oblasti prevencie sa potvrdila potreba systémového spracovania problematiky do školského systému s plnou vážnosťou a potrebou zapracovania problematiky prevencie do učebných osnov a plánov ako predmetu (resp. súčasť existujúceho predmetu), ktorý zásadným spôsobom prispieva k získavaniu vedomostí v oblastiach, ktoré v neskoršom období výrazne naplnia spoločensky tak často používaný pojem – **prevencia pred negatívnymi sociálno – patologickými dopadmi.**

Sociálno – patologické javy a ich negatívne dopady produkujú pre spoločnosť **nevyčísliteľné škody, či už po materiálnej stránke, alebo po spoločenskej – ľudskej stránke.** Negatívne dopady vieme nepopierateľne a jednoznačne pomenovať na niektorých druhoch bohužiaľ už vzniknutých dopadoch konkrétne (závislosti, choroby, úmrtia, disharmonické rodiny, zničené životy a pod.).

Práve preto si táto oblasť zaslúži adekvátne pozornosť v plnej vážnosti a odbornosti so zreteľom na demokratické princípy spoločnosti a vnímania jej jedincov = **každý má právo na také informácie, ktoré ho varujú pred negatívnym dopadom jeho konania a správania – jedným slovom právo na prevenciu.**

Ak prevenciu vnímame ako oblasť, ktorá je **prioritná pre spoločnosť**, mesto ako aj jeho obyvateľov a máme ambíciu naplňať **Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta**, musíme využiť potenciál a možnosti, ktoré sú v meste dané.

Rozvoj tejto oblasti formou sieťovania existujúcich služieb a tvorbou nových služieb založených na potrebe komunity sú tým najväčším vkladom pre spoločnosť ako aj jednotlivca.

Zisťovanie stavu prevenčných aktivít v drogovej oblasti v meste Banská Bystrica

1. Primárna prevencia

1.1 Terajší stav primárnej prevencie Základné školy

- chýba systém vo vzdelávaní tejto oblasti problematiky, ktorý by stanovil minimálny balík problematík, ktoré by mali byť odprezentované žiakom tak, aby bola preventívna oblasť zabezpečená rovnako na všetkých ZŠ. Uvedomujeme si, že problematiky na každej ZŠ sú rôzneho charakteru
- absentuje odborný ľudský potenciál – naplňajúci stratégiu zdravého životného štýlu aj v tomto rozmere
- výhodou vytvorenia systému je v prvom rade znalosť rizík, ktoré sú reálne v živote aj žiakov ZŠ („vedieť viac – riskovať menej“)

Zisťovanie stavu prevenčných aktivít v drogovej oblasti v meste Banská Bystrica

1.2 Terajší stav primárnej prevencie - Stredné školy:

- prevenčné aktivity realizujú - Krajská pedagogicko-psychologická poradňa, Metodické pedagogické centrum a OZ Integra. Ani v tejto oblasti neexistuje systémové prednášanie problematiky a forma primárnej prevencie je na báze dobrovoľnosti podľa individuálnych potrieb SŠ. Problémom sú aj personálne kapacity a pôsobnosť v rámci celého kraja.

- Špecifikum tejto cieľovej skupiny je aj potreba osvedy nie len voči študentom SŠ ale aj voči ich rodičom (poskytovanie informácií multimedialnym spôsobom, informovanosť o identifikovaní problému spojená s kontaktom na odbornú pomoc a pod.)

Zisťovanie stavu prevenčných aktivít v drogovej oblasti v meste Banská Bystrica

1.3 Postavenie VŠ v primárnej prevencii:

- táto oblasť je na území mesta dostatočne odborne podchytená je len potrebné zakomponovať ich do systému pomoci.

Vybudovanie systémového prepojenia praktizovania primárnej prevencie **prierezovo od MŠ cez ZŠ s pokračovaním na SŠ a VŠ**, ideálnym modelom v ktorom je možné využiť rovestnícke skupiny v podobe, že VŠ aktivisti môžu uskutočňovať programy pre SŠ, stredoškoláci pre žiakov ZŠ a tí pre MŠ (dramatická výchova). Tieto aktivity musia byť pod supervíziou odborníkov v danej oblasti.

Zisťovanie stavu prevenčných aktivít v drogovej oblasti v meste Banská Bystrica

Záver pre primárnu prevenciu v školstve:

1) Vzhľadom na absenciu systému a absencie dostatočného množstva kvalifikovaných ľudských zdrojov vnímame zabezpečenie Primárnej prevencie v týchto intenciách reálne formou **vypracovania príručiek zdravého životného štýlu, na tvorbe ktorých by participovali všetky subjekty pôsobiace v tejto sfére.** *Príručky by mali byť prispôsobené vekovým kategóriám a mali by byť základnou pomôckou pre učiteľov zabezpečujúcich preventívne aktivity na jednotlivých typoch škôl.*

2) Výchovou detí od MŠ cez ZŠ,SŠ a VŠ si budeme vychovávať generáciu, ktorej dáme do vienka objem poznatkov, ktoré by mali smerovať k zdravému životnému štýlu generácie. **Oblasť primárnej prevencie je veľmi zložitá a jej výsledky možno zhodnocovať len po dlhom časovom období,** ale jej efekt je neoceniteľný hlavne pre znižovanie rizík, ktoré stoja našu spoločnosť a jednotlivca nemalé finančné, psychické a iné vklady.

Zisťovanie stavu prevenčných aktivít v drogovej oblasti v meste Banská Bystrica

2. Sekundárna prevencia

Táto oblasť je z hľadiska prevencie veľmi dôležitá, lebo sa zaoberá záchyтом a riešením problematiky od vzniku po závislosť. Je to pomyselné mólo, ktoré ešte môže zachytiť problém a riešiť ho tak, aby klient z neho neskĺzol do závislosti.

Problémom je, že táto oblasť po zrušení CPPs nie je zastúpená v takej kvalite, akú by si situácia a potreby vyžadovali. Problematika, ktorú by mali subjekty zaoberajúce sa sekundárnou prevenciou zabezpečovať je tak široko spektrálna, že je nerealizovanie má veľký dopad na predchádzanie stavom, ktoré si už vyžadujú terciárnu starostlivosť.

Zisťovanie stavu prevenčných aktivít v drogovej oblasti v meste Banská Bystrica

Subjekty naplňajúce túto oblasť by mali prepájať všetky oblasti prevencie (**primárnu, sekundárnu a terciárnu**) čo má povšimnutia hodnú prioritu v danej oblasti.

Námety do budúcnosti:

1. V záujme všetkých inštitúcií a subjektov pôsobiacich v sociálnej a spoločenskej sfére je zriadenie „**neutrálneho – otvoreného priestoru**“ určeného pre široké spektrum prijímateľov tejto služby od rodín s deťmi, cez mladistvých, dospelých až po starých obyvateľov, z ktorých z každej kategórie sa vyskytnú problémy, ktoré svojpomocne nevedia riešiť a ich neriešením sa dopad len zhoršuje.

Zisťovanie stavu prevenčných aktivít v drogovej oblasti v meste Banská Bystrica

Subjekt pôsobiaci a zabezpečujúci túto oblasť by mohol byť určitým spojivkom pri napĺňaní celospoločenského cieľa „úcty k sebe samému a k svojmu životu“.

2. Alternatívnym riešením je zriadenie **Kontaktného centra zameraného na špeciálne sociálne poradenstvo** - zabezpečujúceho poradenstvo na základe akreditácie v celom spektre prevencie tejto oblasti.

Zisťovanie stavu prevenčných aktivít v drogovej oblasti v meste Banská Bystrica

3. Terciárna prevencia

Oblasť aktivít zabezpečujúcich služby od nízkoprahu cez liečbu, resocializáciu až po návrat k bežnému životu nie je dostatočne zosieťovaná.

Do budúca je potrebné zabezpečiť kontinuálnu činnosť v tejto oblasti tak, aby jednotlivé aktivity neboli konkurenciou, ale smerovali k zvyšovaniu kvality pre klienta pri zachovaní autonómnosti subjektov poskytujúcich tieto služby.

Postupnosť siete v oblasti závislostí by sa dala prezentovať nasledovným sieťovým znázornením.

1. Street work

zabezpečuje OZ Heuréka a
Dobrovoľnícke centrum UMB Banská Bystrica

2. Centrum pre liečbu drogových závislostí
zabezpečuje Nemocnica F.D.R. Banská Bystrica

3. Resocializačné zariadenia
klienti v rámci celého Slovenska,
v BB – COR centrum n.o.

4. Dom na pol ceste
T.č. absentuje na území mesta Banská Bystrica

5. Kontaktné centrum
Špeciálne sociálne poradenstvo
T.č. Absentuje na území mesta

Doložka zlučiteľnosti s PHSR: Touto aktivitou sa naplňajú aj ciele stanovené v PHSR mesta Banská Bystrica:

Strategický cieľ č.3 – Sociálny rozvoj

Realizačný cieľ 3.1 – Poskytovať kvalitné a flexibilné soc. a zdrav. Služby v meste

Priorita 3.1.1 – Budovanie podmienok materiálne -fyzických podmienok na poskytovanie sociálnych služieb a služieb vedúcich k podpore zdravia

Na realizáciu a dosiahnutie erudovanosti, efektivity a udržateľnosti takejto siete je **nevyhnutná spolupráca všetkých zložiek pôsobiacich v oblasti prevencie pred zneužívaním drog.**

AK SA MÁ JEDNOTLIVEC SPRÁVAŤ V SPOLOČNOSTI ZODPOVEDNE, KOREKTNE S ASPEKTOM NA PREDCHÁDZANIE PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI, TAK AJ SPOLOČNOSŤ BY SA MALA TAKTO SPRÁVAŤ K JEDNOTLIVCOVI - MALA BY MU DAŤ ŠANCU : „VEDIEŤ VIAC A RISKOVAŤ MENEJ“.

© *Mgr. Karol Langstein*
V Banskej Bystrici, 11/2008